

A Fővárosi Ítéltábla az Albrechtné dr. Fejes Ibolya ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Horváth Diána jogtanácsos által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2013. március 14. napján meghozott, 38.P.26.476/2008/60. számú közbenső ítélete ellen, a felperes részéről 61. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését megváltoztatja, és megállapítja, hogy a felperes 2006. november 25. napján bekövetkezett közlekedési balesetével összefüggő kárait az alperes teljes mértékben köteles megtéríteni.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 19.050 (tizenkilencezer-ötven) forint másodfokú perköltséget, és az államnak külön felhívásra 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2006. november 25-én személygépkocsi utasaként közlekedési balesetet szenvedett. A baleset úgy következett be, hogy annak a személygépkocsinak a vezetője, amelynek a felperes utasa volt, 90 km/óra sebességgel haladva egy járműszerelvény előzésébe kezdett egy olyan útszakaszon, ahol a megengedett legnagyobb sebesség 60 km/óra volt, az előzést tábla tiltotta, a sávokat pedig záróvonal választotta el egymástól. A vezető annak érdekében, hogy elkerülje az összeütközést a menetiránya szerinti bal oldali sávban szembe közeledő gépjárművel és a megelőzni szándékozott járműszerelvénnel, a gépkocsit rövid időn belül többször erőteljesen ellentétes irányba kormányozta. Ennek következtében a gépkocsi lesodródott az útról, az út menti árok falának ütközött, majd a tetejére borult. A felperes, aki a gépkocsi bal hátsó ülésén úgy utazott, hogy a biztonsági öve nem volt bekapcsolva, az ütközés következtében kizuhant a gépkocsiból. A felperes a balesetben koponyatörést, az agyállomány zúzódását, a

bal 7. és 8., valamint a jobb 4-9. bordák sorozattörését és a bal tüdőállomány zúzódását szenvedte el, továbbá nála traumás agyvizenyő és jobboldali légmell alakult ki. A balesetet okozó gépjármű üzemben tartója a baleset időpontjában az alperesnél rendelkezett kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződéssel. A felperes a balesettel okozati összefüggésben keletkezett kárainak a teljes megtérítése és a perrel felmerült költségeinek a megfizetése iránt terjesztett elő keresetet. Követelésének jogszabályi alapjaként a Ptk. 339. §-t, 345. §-át, valamint a 190/2004. (VI. 8.) rendeletet jelölte meg.

Az alperes az ellenkérelmében elismerte a helytállási és teljesítési kötelezettségének fennállását. Hivatkozott azonban arra, hogy a felperes a biztonsági öv bekapcsolásának elmulasztásával felróható módon maga is közrehatott kárainak bekövetkezésében. Erre figyelemmel az alperesre terhesebb 70-30 % arányú kármegosztás alkalmazását indítványozta. Tételenként vitatta a felperes követelésének összegét.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletet hozott, amellyel megállapította, hogy a 2006. november 25. napján bekövetkezett közlekedési balesettel összefüggő károk vonatkozásában az alperes 70 %-ban felelős. Közbenső ítéletének indokolása szerint azt, hogy a felperesnek a balesettel okozati összefüggésben kára keletkezett, az alperes elismerése alapján találta bizonyítottnak. A peres felek egyező előadása alapján tényként állapította meg, hogy a felperes biztonsági öve nem volt bekapcsolva a baleset bekövetkezésének időpontjában. Kifejtette, hogy a társadalom általános megítélése szerint a biztonsági öv bekötése a gépjárművel való közlekedés esetén általánosan elvárható magatartás. A perben beszerzett orvosszakértői vélemény alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a biztonsági öv bekapcsolása esetén a felperes nem zuhant volna ki a gépkocsiból, becsatolt biztonsági öv mellett koponyasérülése enyhébb súlyosságú lehetett volna. Mindebből azt a következtetést vonta le, hogy a felperes a biztonsági öv becsatolásának elmulasztásával felróhatóan közrehatott kárainak bekövetkezésében. Rámutatott, hogy a baleset és a felperes sérüléseinek bekövetkezését a gépjárművezető több közlekedési szabálysértése és rosszul megválasztott vezetéstechnikai manőverei okozták. Ennek mérlegelésével a felperes felróható közrehatásának mértékét 30 %-ban határozta meg.

A közbenső ítélet ellen, annak részbeni megváltoztatása, az alperes teljes kártérítési felelősségének megállapítása, valamint az alperes másodfokú perköltségben marasztalása érdekében a felperes terjesztett elő fellebbezést. Álláspontja szerint a perben kirendelt orvosszakértő nem teljes bizonyossággal állapította meg, hogy a felperes balesetben keletkezett sérülései enyhébbek lettek volna bekapcsolt biztonsági öv mellett. Kiemelte, hogy a szakértő csak vélelmezte az enyhébb koponyasérülést, és elvi megállapításként rögzítette, hogy becsatolt biztonsági öv esetén sem zárható ki csapódásos fejsérülés keletkezése. Érvelése szerint a vélelem és az elvi megállapítás alapján nem állapítható meg teljes bizonyossággal, hogy a sérülései enyhébbek lettek volna a biztonsági öv bekapcsolása esetén. Rámutatott, hogy a szakértő sem tudta megállapítani, hogy a

felperes fejsérülése a gépkocsiban vagy a kizuhanás közben történt. Emiatt vitatta az okozati összefüggés fennállását a biztonsági öv bekapcsolásának elmulasztása és a fejsérülés bekövetkezése között. Kifejtette, hogy a bizonyítás hiányát az alperes terhére kell értékelni, ezért a kármegosztás alkalmazása nem helytálló. Hangsúlyozta, hogy a baleset időpontjában hatályos KRESZ szerint a gépjármű vezetője felelt azért, hogy az utas a biztonsági övet bekapcsolja.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének helybenhagyását indítványozta, annak helyes indokai alapján.

A felperes a fellebbezésében nem támadta az elsőfokú bíróság ítéletének az alperes 70 % arányú kártérítési felelősségét megállapító rendelkezését. Fellebbezés hiányában ez a rendelkezés a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján első fokon jogerőre emelkedett. Emiatt a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet kizárólag a fellebbezéssel támadott részben, az alperes 70 %-ot meghaladó kártérítési felelőssége tekintetében vizsgálta felül.

A felperes fellebbezése megalapozott.

Az alperes kártérítési felelősségének elbírálása során abból kellett kiindulni, hogy az alperes biztosítottja fokozott veszéllyel járó tevékenység folytatójaként - gépjármű üzemben tartójaként - tartozik felelősséggel a felperes közlekedési balesetből eredő káraiért.

A Ptk. 345. § (1) bekezdése szerint, aki fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytat, köteles az ebből eredő kárt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik.

A Ptk. 345. § (2) bekezdése kimondja, hogy nem kell megtéríteni a kárt annyiban, amennyiben a károsult felróható magatartásából származott.

A perben a felek között az volt vitás, hogy a biztonsági öv bekapcsolásának elmulasztása felróható-e a felperesnek, továbbá az, hogy a biztonsági öv bekapcsolásának elmulasztása közrehatott-e a felperes kárainak bekövetkezésében; a mulasztás oksági kapcsolatba hozható-e a felperes sérüléseivel.

A baleset időpontjában hatályos, a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) 48. § (5) bekezdése úgy rendelkezett, hogy olyan gépkocsival, amelynek meghatározott üléseit biztonsági övvel kell felszerelni, továbbá olyan gépkocsival, amelynek hátsó üléseit biztonsági övvel szerelték fel, csak abban az esetben szabad közlekedni, ha a biztonsági övvel felszerelt ülésen utazó személy becsatolt biztonsági övvel van rögzítve.

Az ítéltábla álláspontja szerint ez a jogszabályi rendelkezés egyaránt kötelezettséget ró a gépjármű vezetőjére és utasára is. A közlekedésben ugyanis mind a gépjárművezető, mind az utas részt vesz, ezért az utas köteles magát bekapcsolt biztonsági övvel rögzíteni, a vezető pedig csak akkor indulhat el, ha meggyőződött arról, hogy minden utasa becsatolt biztonsági övvel rögzítette magát. A gépjárművek utasaitól az adott helyzetben általában elvárható, hogy közlekedési baleset esetére a sérülések elkerülése, illetve enyhítése érdekében becsatolt biztonsági övvel utazzanak. Ezért az utas részéről a Ptk. 4. § (4) bekezdése alapján kifejezett jogszabályi rendelkezés hiányában is felróható magatartás a biztonsági öv becsatolásának elmulasztása, emiatt a biztonsági öv használatának mellőzése a felperesnek is felróható.

A felperes felróható közrehatására a perben kártérítési felelősségének enyhítése érdekében az alperes hivatkozott. Ezért a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az alperest terhelte annak a bizonyítása, hogy a felperes felróható magatartása - a biztonsági öv becsatolásának elmulasztása - közrehatott a felperes kárainak bekövetkezésében; a mulasztás okozati összefüggésben áll a felperes sérüléseivel.

A perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint pontosan nem rekonstruálható a felperes által elszenvedett sérülések keletkezési mechanizmusa, ezért nem tehető objektív megállapítás arra nézve, hogy a felperesnél milyen sérülések keletkezhettek volna becsatolt biztonsági öv mellett, és mely sérülések lettek volna bizonyossággal elkerülhetők. Rögzíti a szakvélemény azt is, hogy becsatolt biztonsági öv esetén sem zárható ki csapódásos fejsérülés kialakulása, illetve koponyatrauma létrejötte. A szakvélemény az általános tapasztalatok alapján csupán valószínűsíti, hogy becsatolt biztonsági öv mellett a felperes enyhébb súlyosságú sérüléseket szenvedett volna el.

A szakvéleményből az a következtetés vonható le, hogy a felperes fejsérülése bekövetkezhetett a felperes kizuhanása nélkül is a gépkocsi belső terében, akár becsatolt biztonsági öv mellett is. Ezért a szakvélemény nem támasztja alá kétséget kizáróan azt, hogy a biztonsági öv bekapcsolásának elmulasztása közrehatott a felperes kárainak bekövetkezésében - a felperes fejsérülése a biztonsági öv bekapcsolásával elkerülhető lett volna, így a biztonsági öv használatának mellőzése okozati összefüggésben áll a felperes fejsérülésének bekövetkezésével. Az általános tapasztalatokból levont következtetés a bizonytalanságok mellett nem alkalmas annak a bizonyítására, hogy a perbeli konkrét baleset esetében a felperes a biztonsági öv bekapcsolása esetén bizonyosan enyhébb sérüléseket szenvedett volna el. Azt, hogy a felperes a fejsérülését elszenvedhette a gépjármű belső terében is, alátámasztják a rendelkezésre álló fényképfelvételek is, amelyeken látható, hogy a gépjármű karosszériája azon a helyen sérült meg legnagyobb mértékben, ahol a felperes ült.

A felperesi felróható közrehatás bizonyításának eredménytelenségét a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján az alperes terhére kellett értékelni. Felróható felperesi

közrehatás hiányában a Ptk. 345. § (2) bekezdése alapján kármegosztás alkalmazására nincs jogi lehetőség.

A felperes kárainak bekövetkezéséhez döntő mértékben az alperes biztosítottjának fokozott veszéllyel járó tevékenysége vezetett. Ez az alperes vétkességre tekintet nélküli kártérítési felelősségét alapozza meg. Ezen kívül a gépjármű vezetője több közlekedési szabályt is felróhatóan megszegett. Úgy indult el, hogy nem minden utasa volt biztonsági övvel rögzítve, az adott útszakaszon megengedett legnagyobb sebességnél lényegesen gyorsabban haladt, előzést tiltó táblát figyelmen kívül hagyva, a záróvonalat átlépve kezdett előzésbe, és vezetéstechnikai hibát is vétett. Az objektív felelősség mellett a vezetőnek ezeket a felróható magatartásait is az alperes terhére kell értékelni. Emiatt, ha a felperes felróható mulasztása okozati összefüggésben állt volna az őt ért károkkal, a kármegosztás aránya akkor is lényegesen terheesebb lenne az alperesre, mint az elsőfokú bíróság által megállapított 70-30 %.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és megállapította, hogy a felperes 2006. november 25. napján bekövetkezett közlekedési balesetével összefüggő kárait az alperes teljes mértékben köteles megtéríteni.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest másodfokú perköltség megfizetésére, továbbá az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a le nem rótt fellebbezési illeték viselésére.

Budapest, 2014. március 20.

Világhyiné Dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

Dr. Lente Sándor s. k.
előadó bíró

Dr. Csóka István s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:
dr. Remesné Sütő Petra
bírószági ügyintéző